

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

II. De affectu & desiderio, quo erga virtutem ac perfectionem ferri debemus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

qui regulas, & quidem regulas tanti momenti, quanti ista sunt, a quoquam suorum violari infringiq; velit. Nemo proinde suae imperfectiōni ac negligentiae in exercitiis spiritualibus exequendis obedientiae velamen praetextat, dicendo, Non potui orationem, vel examen conscientiae, vel lectionem spiritualem instituere, quia rebus aliis obedientia me occupavit. Neque enim obedientia his impedimento est, sed propria sollicitudo & exigentia erga res spirituales affectus. Vnde S. Basilius monet, fideliter admodum Deo non tempora impendere debere, quae orationi & exercitiis spiritualibus exequendis praefinita habemus. Si contingat autem subinde, ut ob occupationem necessario ingruentem, orationi vel conscientiae examini insistere debito tempore non possimus, magnum quoddam desiderium defectum hunc supplendi, & quam possimus citissime reparandi, habere debemus. Vt verbi gratia, quando satis ac sufficienter naturae non comeditus, vel dormivimus, quod noctem totam apud aegrum egerimus, tum ut illius confessionem exciperemus, tum ut ad feliciter moriendum eum disponeremus; statim illum defectum supplere satagimus, & tempus commodum ad hoc nobis non deest. Atque haec superiorum mens & intentio est, si quando aliquem eo quod spiritualia sua exercitia obire solet, tempore, aliis, quod aliquando ita rei necessitas postulet occupant: neque enim propterea haec volunt ab ipso omitti, sed duntaxat paulisper differri, ac postea plene perfecteque suppleri, iuxta illud Sapientis monitum, *Non impediaris orare semper*: non ait, *Non impedias*, sed, *non impediaris*, id est nullum sit impedimentum, vel turbatio tam magna, quae obstet, quo minus semper orationem tuam peragas. Bono autem Religioso nunquam huiusmodi impedimentum occurrit: semper quippe reperit tempus aliquod opportunum, quo defectum suppleat & reparat.

Serm. de venunt. saeculi istius, & spirit. profectio-nu.

Si necessario differatur, quamprimum suppleri debet, omitti nunquam.

Eccl. 18. 22.

S. Dorothei. serm. seu

peregre venientium fratrum curator, ac proinde serius cubitum concederet, nonnunquam etiam noctu de lecto surgeret, quo hospitibus necessaria subministraret; nihilominus scribitur, semper cum fratribus reliquis ad orationem surrexisse; quin etiam fratrum cuidam curam dedisse, ut se de somno excitaret, quod id excitator matutinus (quod eum sciret officii suis in multam noctem occupatissimum fuisse) facere differret; quo accedebat, quod est febris quadam is nondum plene convaluisset. Hoc scilicet erat, ne qua in parte quis exercitiis suis spiritualibus desit, ac ne, quo minus ea obeat, aliquam occupationem in causa fuisse praetextat, & propter illam deinde reliquo die exarmatus ac turbatus incedat. Eodem etiam loco quidam senex Angelum refertur vidisse, thurificantem omnes, qui diligenter ad orationem se contulerant, nec non vacua illorum loca, qui a superiore impediti orationi interesse non poterant, non autem illorum, qui praeter negligentia propria eam omittebant. Erit hoc & consolatio illis, qui ob occupationes a superiore iniunctas, praefinito ac debito tempore una cum reliquis spiritualibus exercitiis intendere nequeunt, & ut sedulo aduigilemus, ne est propria negligentia & sollicitudo eadem omittamus.

CAPVT II.

De affectu & desiderio, quo erga virtutem ac perfectionem ferri debemus.

Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Ethl iustitia particolare & proprium sit nomen vnius de quatuor virtutibus cardinalibus, quae ab aliis tribus distincta sit, simul tamen vniuersale & commune omni virtuti & sanctitati nomen est. Bonam siquidem & sanctam vitam vocare solemus iustitiam, sanctum vero & virtutis sectatorem,

deff. 11. in Biblioth. SS. PP. Tom. 3.

Pro

Ma

Ma

S. H

Psal.

Perf. det ab dem d. no.

Sap. 6.

Matth. 5. 6. Iustitia pro perfectione accipitur.

Prov. 11. 6. sem, iustum dicere. Vnde ait Sapiens, *liberabit eos.* Atque hoc eam modo in multis sacrae Scripturae locis accipi videmus.

Matth. 5. 20. Dixit Redemptor noster Iesus, *Nisi abundauerit iustitia vestra, id est, nisi virtus, religio ac sanctimonia vestra fuerit maior, plusquam Scribarum & Phariseorum.* Hoc item sensu capienda illa sunt eiusdem Christi ad Ioannem Baptistam, eum baptizare detrectantem, verba: *Sic decet nos implere omnem iustitiam, id est, exemplum dare obedientiae, humilitatis, omnisque perfectionis.* Hac item significatione lumitur in verbis illis initio positus. Beatos ergo pronunciat Dominus eas, qui tam incredibili introrsum virtutis ac perfectionis desiderio ardent, ut eam & esurire & sitire videantur, quoniam illa saturabuntur, & eiusdem tandem compotes fient. Atque haec vna est de octo illis beatitudinibus, quas nobis ipse in praclaro illo sermone, in monte habito, & docuit & praedicavit. In qua verba sic scribit S. Hieronymus, *Non nobis sufficit, velle iustitiam, id est virtutem & perfectionem, nisi etiam quamdam iustitiae virtutisque patiamur famem & sitim, ut dicere cum Propheta possimus, Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.*

Matth. 3. 15. *Tanti autem momenti res haec est, ut, quemadmodum superiori capite dicere cepimus, ab ea omnis noster in Spiritu profectus & incrementum dependeat, & ipsa totius perfectionis assequenda principium sit atque vnicum medium: iuxta illud Sapiens, *Initium enim illius, sapientiae inquam (quae est ipsa Dei cognitio & amor, in quo omnis nostra sita perfectio est) verissima, & cordialis, & intima est disciplina concupiscentiae ac desiderium: Ratio autem rei huius haec est, quia, ut docent Philosophi, in omnibus rebus, ac praesertim moralibus, amor & concupiscentia finis, prima est causa, a qua reliquae omnes ad operandum**

S. Hieron. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

Esal. 41. 2. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

Sap. 5. 18. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

5. 6. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

5. 6. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

5. 6. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

5. 6. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

5. 6. *Perfectio pendet ab eiusdem desiderio.*

commouentur: adeo quidem, ut quo maior est amor & desiderium finis, eo etiam maior eius assequendi cura adhibeatur & diligentia. Vnde permagni refert, ut ipsum virtutis ac perfectionis desiderium magnum sit, ut simul ipsa eius consequenda & habenda cura & diligentia, magna sit. Tam porro, ut profectum aliquem faciamus, necessarium est, hocce nobis desiderium inesse, quod ex intimo cordis nostri proueniat, nosque post se abripiat, ut ita necesse non sit nostrum in hac re impulsum sequi, ut, qui ipsum minime habuerit, parua de eo spes habenda sit. In exemplum afferamus Religiosum; & sibi deinde doctrinam hanc quisque iuxta statum suum applicare poterit. Bona quidem & pernecessaria in omni Religione res est, accurata superiorum super subditos suos vigilantia; necessaria ibidem quoque est reprehensio, & in delinquentes animaduersio, ei tamen Religioso, qui non nisi hoc intuitu & respectu sua omnia agat, non multum fidentum est: quia is respectus ad summum causa erit, ut ad aliquod tempus, quando super eum oculus superioris aduigilat bene rem agat; at, si ex sincero corde, & è vero sui ipsius profectus desiderio hoc non egerit, parua rei huius habenda est ratio, quia is non poterit durare, sed statim deficiet.

Quantus amor finis, tanta reliqua operationes.

Hac inter ea, quae metu quodam violento, & ea quae naturaliter mouentur, est differentia: quod quae violenter mouentur (quia motus is è vi & impressione aliena tantum oritur) quo longius feruntur, eo feruntur debilius & languidius; sicut in lapide in altum & sublimè vi quadam eiecto cernere est. In iis autem quae motu naturali mouentur, sicut dum is lapis ad suum tarsus centrum descendit, plane contra euenit; quia quo longius illa progrediuntur, eo mouentur celerius. Hoc porro discrimen etiam cernere est inter eos qui sua ideo tantum obeunt, quod aut

Differentia motus naturalis & violenti.

B corrip

Rodriguez exercit. pars I.

corripi castigatique facto vel verbis à superiore vereantur, aut quod ab ipso presente coram videantur, aut ob alios quosdam respectus humanos, & inter eos, qui vel amore virtutis, vel puro Deo placendi desiderio ad eadem facienda impelluntur: quod primus ille impetus non duret diutius, quam ipsa duret reprehensio, & alterius desuper aduigilantis inspectio; quam primum vero deficiat ac pereat. S. Gregorii Pontificis à Mita Gordiana (vri ipsemet scribit) dum à sororibus suis Tarsilla & Amiliana leuitatis morum, & quod decentem grauitatem minime seruaret, quam religiosus habitus, quem exterius gestabat, requireret, insimularetur; tam diu quamdam vultus grauitatem præferrebat, quam diu à sororibus reprehendebatur, atque in bonam omnia partem accipere videbatur: sed statim ac reprehensio & correptio sororia transisset, fictam illam ementitamque grauitatem seponerat, tempusque omne in fabulas, & leuitates, & iocularia cum sæcularibus, quæ in Monasterio eodem commorabantur puellis colloquia impendebat. Erat scilicet ipsa adinstar arcus cuiusdam valido adactoque nervo intensi; nam cum hic remittitur, simul etiam ille remittitur, & in primum naturalemque situm reuertitur. Quia enim id ex animo sincero non procedebat, sed violentum quid erat & coactum, idcirco nec durabile, nec perseverans.

Gregor. homil. 38. in Euangelia.

Nullum violentum perpetuum.

Porro ipsum perfectionis negotium violenter agendum non est, sed ex animo & corde vere procedat oportet. Atque id innunt illa Redemptoris nostri Iesu ad adolescentem illum Evangelicum verba: *Si vis, inquit, perfectus esse.* Nam si ipse nolis, omnis aliunde diligentia & remedia quæ adhibere poterunt superiores ad te perfectum faciendum, frustra erunt. Atque hæc responsio & solutio eius est quæstionis, quam S. Bonaventura proponit, cur scilicet olim vnus superior mille regendis monachis, imo (vt S. Hieronymus & Augustinus scribunt)

Matt. 19. 21.

Opusc. de perfect. Relig. l. 1. c. 39.

tribus, aut etiam quinque millibus sufficeret, qui scilicet omnes sub vno superiore & Archimandrita solebant esse; hodie vero non nisi ad decem, vel etiam pauciores, regendos, rector ac superior vnus vix sufficiat? Rei huius causa est; quia antiqui illi Monachi viuum quoddam & ardens perfectionis desiderium suo in corde habebant, & qui interius ibi ardebat ignis, eos ad proprium perfectum ex animo faciebat intendere, & magno quodam in via perfectionis feruore pergere. Nam fulgebunt iusti, & tanquam scintilla in arundineto discurrent. Quia Spiritus sanctus metaphora euidenter admodum velocitatem & agilitatem expressit, qua iusti per virtutis iter, vbi ignis hic in eorum cordibus semel exæstare cepit, currunt. Gernere est quanta in arundineto arido, si quando ignis in id incidit, flamma celeritate & leuitate discurrendo vagetur: neque vero minori iusti per virtutis semitam feruntur, quando ab igne illo diuino succensi & inflammati sunt. Quia autem ita hoc æstuant præsci illi monachi, propterea nullo, ad hoc incensum iniiciendum, habebant superiore opus; sed tantum vt ardorem hunc semel conceptum & aleret & foveret. At quando diu illud incendium nullum in corde hominis locum habet, non modo vnus superior decem regendis non sufficit, verum nec decem quidem vni colendo & ad perfectionem promouendo, si is à parte sua nolit satis erunt. Res hæc manifestissime & ad oculos patet: quid enim profuerit obire & lustrare cubacula ad videndum num quis orationi incumbat? an non, postquam iam visitans clauso ostio recessit, qui visitatus est facere intus queat quod libuerit? an non, quamuis genua in speciem orantis flectat, de studiis, negotiis agendis, aliisque id genus rebus impertinentibus cogitare. An non, quando ei ratio conscientie reddenda est, ea tantum dicere potest quæ voluerit, & præterire silentio,

Cur olim multi millibus vnus præfessus superior, nunc vix pauculus.

Sap. 3. 7.

Voluntas perfectioni necessaria.

tio, quæ magis scire interrogantem referat? An non, dicere, omnia sua bene se habere, cum tamen a deo bene non habeant, ut etiam male? Nam frustra de foris omnia adhibentur remedia, si ipse à parte sua nolit, & sincere & ex animo perfectionem non desideret. Locum hic habet id quod respondit olim S.

Thomas Aquinas: Cum enim quodam tempore eum foror interrogaret, quoniam posset modo saluari; respondit vir sanctus, *Volendo*. Si enim ipse velis, *saluaberis*; si velis, *proficies*; si demum velis, *perfectus eris*. In hoc itaque totius difficultatis cardo vertitur, ut modo velis, & ex animo serioque id desideres: Deus enim à parte sua paratissimus est ad nobis succurrendum. Id si non feceris, quidquid hac in parte superiores facere possunt, frustraneum & superfluum erit. Tu tuum ipse cordi habere profectum debes, id enim tibi soli faciendum incumbit, tua in eo res vertitur, non autem aliena, & ob hanc causam Religionem ingressus es. Persuadeat autem sibi quisque, quo die in hoc negotio elanguerit, sui ipsius & eorum quæ ad profectum suum pertinent, oblitus fuerit, & ut exercitia sua spiritualia bene peragantur curare destiterit, & viuum illud ardensque proficiendi & in virtute progrediendi, mortificandi que sui desiderium intermori ceperit, eo primum die negotium suum malo esse loco incipere. Hinc etiam B. P. N. in ipso Constitutionum ac Regularum nostrarum initio, illud nobis ut fundamentum proponit: *Interna*, inquit, *charitas, & amoris illius lex, quam sanctus Spiritus scribere, & in cordibus imprimere solet, potius quam vlla externa constitutiones, nos in sancto Dei seruitio conseruatura, gubernatura atque promotura est*. Itaque hic amoris diuini ignis, & maioris eiusdem gloriae & honoris desiderium, semper nos succendere & excitare debet, ut in virtutem via semper promoueamus & ulterius tendamus.

Vbi autem hoc desiderium vere in corde ardet, ipsum totis nos virtibus cogit ad illud quod desideramus consequendum incumbere. Naturaliter enim semper industrii ac solertes sumus ad querendum & inueniendum id quod desideramus, & nunquam media nobis desunt illius obtinendi. Quocirca vere *Sap. 6. 18.* supra dixit sapiens, obtinenda & habenda sapientiar principium esse, verum & cordiale eiusdem desiderium & cupiditatem. Præterea, ex hoc quod virtus ex intimo corde desideretur ac procedat, aliud non exiguum bonum sequitur, per quod nimirum medium hoc adeo efficax & potens redditur, nempe quod ea, quæ ex se etiam difficillima sunt, per hoc facilia reddantur & dulcia. Dic mihi, unde tibi tam facile fuit & mundum relinquere, & religionem ingredi, an non inde, quia id ex animo & corde desiderium tibi enatum est? Dedit namque tibi Dominus efficacem ad hoc voluntatem & affectum, gratiam inquam vocationis, abstulit item omnem affectum erga res mundi, eumque in piuum erga ea quæ Religionis sunt affectum commutauit, itaque tibi negotium hoc facile reddidit. Cur autem is, qui adhuc in mundo manent, ea res tam ardua & difficilis videtur? Quia hanc, quam tibi dedit, illis Deus voluntatem & affectum negauit; & quia, ut ipsi met aiunt, eos Deus huc non vocauit, nec hanc vocationis illis gratiam contulit. Sicut ergo ingens illud desiderium ac voluntatem, quam ad Religionem assumendam conceperas, tibi adeo facilem reddidit, ut nec pater, nec mater, nec reliqui consanguinei, imo ne mundus quidem totus ab ea te diuellere potuerint; ita etiam, ut in Religionem aliquem profectum facias, utque eius exercitia tibi facilia reddantur, illam necesse est voluntate in te integram durare, quã habuisti, dum primum ad statum Religiosum animum applicares; quæ dum durabit, omnia tibi facilia videbuntur; at, si hæc defecerit, vniuersa difficilia, graua, &

B 2 ardua

1. p. lib. 3. c.
37. h. p. pra-
dicat.

In præmis
Constitut. §. 1.

Voluntas
reddat perfe-
ctionis viam
suauem.

Nec res ipsa, ardua tibi apparebunt. nec superiora, sed tunc tibi difficulta est.

Epistol. p. 1. Epist. 2.

Ephes. 4. 18.

ardua tibi apparebunt. Hæc videlicet causa est, cur aliquando ita ponderosi & graues, aliquando è contra ita agiles & expediti in via Domini sumus: neque enim aut rebus ipsis, aut superioribus, sed nobis ipsis, paræque nostræ virtuti & mortificationi ea res ascribenda. Non secus ac, vt bene ait R. P. Magister Auila, aliquis qui sanus & firmo vegetoque corpore est, sine vlla difficultate ingens aliquod pondus subleuat, æger autem, vel puer dicit, hui quam hoc graue & ponderosum est! Hæc scilicet difficultatis, quam experimur, causa est; qui res quidem ipsæ in se sunt eadem, quæ nobis aliquando visæ sunt etiam leues & faciles, iisque delectati sumus: culpa vero omnis in nobis est, quia cum deberemus esse viri, & multum in perfectionis via, & in *virum perfectum* (vt loquitur Apostolus) excreuisse, in virtute vix dum pueri sumus, & in hoc profectus desiderio, cum quo Religionem ingressi sumus, velut ægri defectis viribus elanguimus.

CAPVT III.

Ingens hoc profectus nostri desiderium, præstantissimum quoddam ad gratiam diuinam recipiendam medium, & primaria dispositio est.

Serm. 3. super Psal. 118.

Permagni quoque nostra refert, hocce in spiritu proficiendi desiderium esuriem & sitim nos habere; illud namque vnum de præcipuis mediis, & è melioribus est dispositionibus, quas quidem à parte nostra, vt quam desideramus, virtutem & perfectionem nanciscamur, adferre possumus. Ita quippe S. Ambrosius id asserit, quando, inquit, incredibile quis sui profectus tenetur desiderio, nec non in virtute & perfectione

proficere semper & crescere gestit, tantopere id Deo placet, vt bonis, charismatibus & gratiis suis hunc assidue locupletet. Atque huc etiam illa beatissima Virginis, quæ in Cantico suo protulit, verba, *Esurientes impleuit bonis*, trahit. Id ipsum antea & Propheta significarat, dum ait, *Quia satiauit animam inanem*, id est sitibundam, & *animam esurientem satiauit bonis*. Illos, inquam, qui tantum virtutis ac perfectionis desiderium habent, ipsam vt esurire & sitire videantur, Dominus multis replet & ditat donis spiritualibus; quia summpere illi ardens & bonum cordis nostri desiderium placet. Sic Danieli apparet Angelus Gabriel, ideo eius asseruit orationes à principio exauditas esse, quia *vir desideriorum erat*. Dauidi etiam Regi regnum ideo Deus pro posteris eius confirmauit, quod desiderium ac voluntatem haberet templum ac domum Domino ædificandi, ac licet ab ipso construi eam nollet, sed filio eius Salomoni illius constructionem referuaret; hoc tamen desiderium ac voluntas summpere illi placuit, & ab eo non minus meruit compensari, quam si re & opere ipso præstitisset. Zachæus quoque, vt in Euangelio refertur, desiderauit tantum videre Iesum, & ecce, prius ille à Domino videri meruit, qui & vltro illi se in conuiuiam obtulit, eiusque domum ingredi dignatus est.

Magis hoc ipsum exaggerat Salomon, de sapientia, quæ iplemet Deus est, loquens, dum ait, *Facile videtur ab his, qui diligunt eum, & inuenitur ab his, qui quarunt illam*. Nolle vultis quam facile? *Praoccupat*, inquit, *eos qui se ex animo & serio concupiscunt, vt illis se prior ostendat*, iam ipsa ante apud te erat, quam tu eam desiderare inciperes. *Qui de luce vigilauerit ad illam, non multum laborabit vt eam reperiatur*, huc illucque discurrendo: nam statim ac domus suæ ianuam aperue-

Luc. 1. 31.

Psal. 108. 3.

Dan. 9. 23.

2. Reg. 7. 12. & 13. & 16.

Luc. 19. 5.

Sap. 6. 13.